

Centerpartiets svar till naturskyddsföreningen

Allmänt om miljöprogrammet

Hur ser Ert parti på att Lidingöborna - de som bor inom stadens område - inte särskilt omfattas av miljöprogrammet? Programmet är till övergripande del fokuserat på Lidingö stads förvaltning. Är Ni nöjda med detta fokus eller anser Ni att programmet i högre grad också skulle kunna riktas mot dem, som bor på Lidingö?

Centerpartiet vill i högre utsträckning se ett miljöprogram som riktas mot hela det geografiska området Lidingö. Vi vill att miljöprogrammet ersätts av ett hållbarhetsprogram som utgår från FN:s Agenda 2030. Vi vill inkludera Lidingöbor, näringsliv och föreningsliv i framtagande av det nya hållbarhetsprogrammet.

- Ett exempel är målet för 2020 att "Lidingöbornas arbetsresor utgörs till 60 % av gång, cykel eller kollektivtrafik". Är Ni nöjda med slutsatserna i stadens miljöbokslut - Det går bra nu? <http://miljopao.blogspot.com/2018/05/miljodet-gar-bra-nu.html> Naturskyddsföreningen har i sitt remissvar framfört att det vore önskvärt att jämförelser mellan olika kommuner, med regionen och med de nationella miljömålen skulle kunna göras genom ett antal gemensamma indikatorer (gärna måttsetta per person). Hur ser Ert parti på den typen av jämförelser? Hur ser Ni på ansvarsfrågan kring miljöprogrammet? Naturskyddsföreningen har påpekat att ansvaret bör brytas ned på en mer detaljerad nivå. Borde det inte exempelvis vara skolan (rektorn) som ansvarar för att skolreseplanerna görs tillräckligt hållbara och inte utbildningsförvaltningen?

Utifrån miljöprogrammet arbetar förvaltningen bra med många frågor, som att inkludera unga genom innovationsveckan, energieffektiviseringar och kemikalieplan för förskolan. Men det finns brister:

- *Buller: det finns mål om att minska bullerstörning men ingen kartläggning är gjord. Istället har tyst asfalt tagits bort längs Gåshagaleden utan att alternativa bullerdämpande åtgärder är införda.*
- *Naturresevat: Mark som avsatts till naturresevat har inte ökat, utan ligger på oförändrad nivå. Centerpartiet har under mandatperioden lagt två motioner om utökad naturresevat vid Mølina ängar och Kottlasjön och fick till svar att gränsdragningarna skulle ses över 2017 inklusive Centerpartiets förslag men det har inte gjorts.*
- *Solceller: I miljöprogrammet har endast 10 hushåll fått hjälp med solceller enligt miljöprogrammet. Vi tror att vi kan nå betydligt längre för solceller genom att kommunen går före på egna byggnader, att man gör bygglov för solceller kostnadsfria samt att bygglovsbefria solceller på vanliga villor enligt uppställda principer. Det ska vara lätt att själv producera el på sina villor eller bostadsföreningar.*
- *Hållbart byggande: Program för hållbart byggande har inte inletts, det är viktigt att staden har en strategi för att få smart och hållbart byggande i utveckling av Centrum och stadsdelarna. Vi vill se ett livscykelperspektiv i byggandet där man ser på byggandet från vaggan till grav.*

Det skulle vara intressant att få jämförelser med andra kommuner för att få en bredare bild av stadens miljö- och klimatarbete. Vi tror också att ansvarsstyrningen kan ses över liksom vilka kriterier som använts.

Energi och klimat

- Vad är Ert partis inställning till denna utveckling? Borde exempelvis inte hela öns energianvändning minska med 40 % i stället för enbart stadens energianvändning?

Det är bra att Lidingö stad har lyckats med energieffektivisering och fortsätter arbeta med detta. Centerpartiet tror dock att staden kan göra mer för att inspirera och informera Lidingöborna hur de själva kan minska sin energiförbrukning.

- Hur tycker Ert parti att Lidingö skall ställa om? Räcker det med att staden inspirerar oss övriga eller kan Ni se andra former av påverkan eller stöd? Kan Ni tänka Er kommunala bidrag för att installera solceller eller har Ni andra idéer kring hur Lidingös elproduktion skall stimuleras? (Vindkraft? Vågkraft? Spillvärmehantering?)

Centerpartiet anser inte att dagens arbete räcker. Framförallt ser vi potential att få en solcells-boom på Lidingö. En solcellskarta har tagits fram men den måste nå ut till Lidingöborna på ett bättre sätt. Vi tror inte på kommunala bidrag för solceller utan istället på att förenkla för Lidingöbor som vill installera solceller t ex genom att göra bygglovet kostnadsfritt eller/och att göra solceller bygglovsbefriade om huset uppfyller vissa uppställda kriterier. Vi ser hur vi kan få ett mer decentraliserad elproduktion där privatpersoner även är med och bidrar i energiproduktionen.

Staden ska gå före, ett bra exempel är stadshuset där ett geosystem i princip gör stadshuset självförsörjande. Ett annat är jobbforum där en solcellsanläggning installerats och kommer betala tillbaka sin investering på 10 år. Men det behövs fler exempel där staden går före.

Vi vill verka för att Käppalaverkets spillvärme tas till vara. Det är enorma mängder energi som idag går till spillo. Arbetet för detta har pågått under mandatperioden men en del M-ledda kommuner har bromsat utvecklingen av Käppalaverket när det gäller syftesmeningen med kommunalförbundet och utvidgningen till Vaxholm och Österåker.

- Kan Ni tänka Er att kräva att all nybyggnad på Lidingö (exempelvis den planerade moderniseringen och utbyggnaden av Högsätra) utförs energismart och med solceller på taken?

Vi vill ha och har i våra budgetförslag tryckt på för ett program för hållbart byggande för att staden ska bli en aktiv kravställare vid nybyggen. Vi vill ha krav på energismart byggande, men inte bara det utan ett fokus på livscykelperspektiv där man ser på drift och energi men också på hur material och råvaror påverkar miljö under hela bostadens levnadslängden, från vaggga till grav. Vi tror inte att man generellt ska ställa krav solceller eller t ex trähus men med höga krav på hållbarhet kommer det bli vanligare. Det behöver dock inte alltid vara rätt val, ibland kanske växter på taket är bättre än solceller för att fånga upp mer dagvatten eller att solläget inte är gynnsamt till exempel.

Resor

- Lidingöborna skall uppmuntras att välja hållbara resor - i programmet föreslås bl.a. att "föreningslivet kan inspireras att öka andelen som åker hållbart till till exempel träningspass". Hur vill Ni att framtidens trafik skall se ut på Lidingö? Har Ni några idéer om hur cykeltrafiken skall utvecklas eller om hur sjötrafiken skall uppmuntras? Kan Ni tänka Er att verka för bilfärjor

mellan Lidingö och exempelvis Nacka? Laddstolpar? Hur skall Lidingöborna fås att minska sin biltrafik och öka sitt kollektiva resande? Kommer biltrafiken att minska om Österleden byggs ut? Kan Ni tänka Er kommunalt stöd till bilpooler? Kan Ni tänka Er andra former av styrmedel? Är det verkligen så att enbart koldioxidutsläppen från arbetspendling och tjänsteresor med motorfordon för stadens medarbetare skall minska med 20 %? Vad säger Ni om oss andra? Hur ser Ni på att Lidingöbanan byggs ut?

Vi måste gemensamt arbeta mot landstinget för bättre kollektivtrafiken på Lidingö. Där är Spårväg City en viktig del, att sammankopplingen med Lidingöbanan blir verklighet. Vi vill också utvärdera Lidingöbanan via Lidingö Centrum. Tvärförbindelserna måste förbättras, Dalénum skulle kunna bli en knutpunkt med tåg, buss på tvären och båt mot Nacka och staden. Vi vill också arbeta för att stombusslinjen förlängs från Ropsten till Rudboda. En stor del för att få Lidingöbor att ställa bilen handlar om att skapa en attraktiv kollektivtrafik. Förhoppningsvis kan vi snart även använda ny teknik med självkörande fordon vilket skulle möjliggöra kollektivtrafik "on demand" och tätare resor med mindre fordon på sträckor som idag inte är "lönsamma" att ha tätare trafik på.

Cykelbanor ska förbättras där de är bristfälliga eller saknas. Vi ska också höja säkerhet med t ex rödmarkerade överfarter så det blir tydligt både för bilister och cyklister när extra uppmärksamhet krävs. Men vi ska inte ställa bil mot cykel utan istället förbättra för båda och gynna en elektrifiering av bilen med laddstolpar strategiskt över ön samt i samverkan med t ex bostads- och hyresrättsföreningar. Vi tror också staden kan uppmuntra bilpooler. Dels som möjlighet som del av p-tal i nyexploatering och dels genom att öppna upp kommunens bilar för kommuninvånarna när personalen inte har behov av bilarna. Vi ska jaga utsläppen - inte att vi transporterar oss.

Centerpartiet har lanserat förslag på storsatsning på båtpendling där linje från Täby som passerar Sticklinge och Storholmen samt linje från Nacka som passerar Högberga på väg mot stan är exempel. Vi vill inte ha bilfärja till Nacka för bilar då det skulle leda till väldigt ökad biltrafik på Lidingö som blir en genomfartsled, det klarar inte Lidingös infrastruktur av.

Centerpartiet är för en östlig förbindelse om det finns plats för resursstark kollektivtrafik. Den kommer inte minska biltrafiken men det kommer leda bort mycket biltrafiken från city-kärnan och därmed kunna förbättra luftkvaliteten där, med en hel ringled blir transporterna runt och i staden också mer effektiva.

Bebyggd miljö

- Ett viktigt arbete på vägen mot en hållbar ö är stadsplaneringen - något som läggs stor vikt i många städer och regioner men då kanske med ett större fokus på livsmiljön än på en trivsamt livsstil. Stadens miljöprogram betraktas som riktlinjer och rekommendationer för aktiviteter där staden inte är byggherre. Kan Ert parti tänka Er starkare krav på hållbart byggande än "riktlinjer och rekommendationer"? Hur ställer sig Ert parti till en eventuell utbyggnad av Lidingös golfbana?

Centerpartiet vill ha ett program för hållbart byggande och där vill vi se möjligheter att ställa krav på hållbart byggande i exploaterings-, markavtal och när detaljplaner tas fram. Frågan om en utbyggnad av golfbanan har inte varit aktuell under mandatperioden. Viktigt för Centerpartiet är att värna naturen som finns runt golfbanan.

- Våra livsmedelsbutiker är nästan samtliga belägna så, att handla kräver bilkörning och butikerna är också omgärdade av stora parkeringar. Kan Ni tänka Er en annan modell som gör att bilkörningen minskar?

För Centerpartiet är utveckling av närcentrum i stadsdelarna en viktig del dels för att få hela ön att leva och vara trivsamt och levande. Men också för att minska behov av bil, att man kan göra ärenden nära hemmet. Flera handlare i stadsdelar (som t ex Käppala och Rudboda) vill utveckla sina matbutiker för att ge bättre service till medborgarna på södra och norra ön.

- Ett av målen är att antalet bullerstörda fastigheter har minskat med 50 %. Hur ställer sig Ert parti till fartgränser och mindre trafik som en väg mot lägre bullerstörningar? Och till regelbundna mätningar av både buller och förorenad mark? Skulle Ni kunna tänka Er att verka för att en mätstation för luftkvalitet sätts upp där biltrafiken är som störst - någonstans i närheten av stadshuset?

Hittills har staden inte tagit fram en aktuell bullerutredning och under mandatperioden har tyst asfalt tagits bort på Gåshagaleden utan att andra åtgärder gjorts för att minska bullerstörningen för de boende. Det tycker vi inte är okej. Generellt vill vi inte sänka hastigheten, däremot kan fartkameror vara ett sätt att få bilister att hålla de hastighetsgränser som faktiskt finns till exempel på Gåshagaleden och Norra Kungsvägen. Vi tror vi måste ha fler bullermätningar på bullerutsatta delar av vägnätet och inte lita på datormodeller som blir väldigt schematiska. Mätningar av luftkvaliteten görs regelbundet från stadshuset.

- Natur och vatten Lidingö stad har tagit fram både en blåplan (för stadens vatten) och en grönplan (för stadens natur i övrigt). Naturskyddsföreningen är positiv till båda planerna och anser att de innehåller mycket bra information och åtgärdsförslag. Hur ser Ert parti på att tillåta naturområden på Lidingö för fri utveckling och tydliga steg bort från den inriktning som funnits på Lidingö mot produktionsskogar?

Vi vill ha ett ekologiskt skogsbruk som är hyggesfritt. Skogsskötseln ska ske för rekreation och biologisk mångfald, inte för ekonomisk vinning. Inriktningen mot produktionsskogar har tack och lov försvunnit under mandatperioden och nu råder moratorium och i dagsläget utreds hur framtidens skogsskötsel ska se ut.

- Naturskyddsföreningen har tänkt tanken att det borde finnas ett Naturrum på Långängen där information om Lidingös natur kan spridas. Hur ser Ert parti på ett sådant förslag? Enligt översiktsplanen ska Långängens naturreservat utökas med den södra delen av Elfviklandet. Hur ser Ert parti på den utvecklingen? Hur ser Ni på att skydda en större del av Lidingös grönområden och verka för en "grön kil" tvärs över ön? Hur tänker ditt parti se till att den biologiska mångfalden som är knuten till historisk landskapsstruktur fortfarande har en möjlighet att finnas kvar? Det handlar om arter som vi tar som en självklarhet att de finns och som är en viktig orsak till att vi medborgare uppskattar Lidingös skogar och grönområden. Kommer ditt parti att se till att det finns resurser till att hitta strategier och arbetsmetoder som motverkar förlusten av biologisk mångfald? Hur ser Ni på att arealen skyddad natur på Lidingö i stort sett varit oförändrad (373 ha) sedan 2009? Ett jämförelsetal är regeringens beslut om att 20 % av Sveriges land- och sötvattenareal skall skyddas. På Lidingö skulle det motsvara ca 620 ha skyddad natur (baserat på landytan). I blåplanen framförs helt riktigt att "ur ett naturvärdesperspektiv är hela Kyrkviken känslig för störningar". Där är också båttrafiken tät.

Hur ser Ni på ytterligare begränsningar av båttrafiken genom att göra leden smalare och ytterligare begränsa både båthastigheten och antalet båtar i viken?

Centerpartiet är intresserade av idén om naturrum på Långängen, det är inget vi har kommit på själva men tycker idén ni lyfter är intressant. Vi vill utöka andelen skyddad natur. I början av mandatperioden la vi motioner om utvidgat naturreservat vid Kottlasjön samt vid Mölna ängar. Vi blev lovade en översyn under 2017 och att våra förslag då skulle ses över. Översynen av naturreservaten har fortfarande inte genomförts. Vi skyddar gärna mer natur på Lidingö i den översikten som borde göras snarast, där kan södra delen av Elfvikslandet vara aktuellt liksom ek-skogar i Sticklinge. Vi vill se en översyn och med hjälp av expertis se vilka områden som är viktigast att skydda. I Kyrkviken finns känslig miljö, samtidigt är brist på båtplatser stor. Vi vill i samarbete med Lidingös båtklubbar hitta sätt för att fler båtplatser på andra delar av ön men ingen utökning i Kyrkviken. Kulturlandskapen ska behållas med hjälp av betande djur och projekt som Get2Gether ska uppmuntras av staden.

- En utbyggnad av Södra huvudleden utmed Kottlasjöns södra strand skulle både utgöra ett hot mot sjön som sådan och också strida mot intentionerna i Blåplanen. Hur ser Ert parti på att denna utbyggnad avskrivs för gott? Kan Ni tänka Er att utvidga Långängen-Elfviks naturreservat fram till Lidingöbanans spår? Enligt blåplanen arbetar staden för att tillgängliggöra kommunal mark längs strandlinjen. Hur ser Ert parti på den frågan?

Ja, det är Centerpartiets förslag att utöka naturreservatet fram till spåren och även att Mölna ängar ska ingå. Strandlinjen ska bevaras på Lidingö och skyddas mot bebyggelse, att den är tillgänglig för allmänheten är positivt.

Miljökloka val

- Också här känns målbilden något begränsad. Det är bara Lidingö stad och dess medarbetare som skall köpa miljökloka varor och återvinna. Vi andra skall nå de miljökloka valen genom kommunikation och inspiration. Konsumtion och kretslopp I miljöprogrammet satsar staden på att år 2020 vara en av de ledande i landet inom avfallsområdet. Naturskyddsföreningen tycker det är en bra målsättning men anser också att för att komma dit skulle staden kanske kunna använt EU:s mål att 2020 skall 50 % av det kommunala avfallet återvinnas. År 2012 genererade vi i Sverige 462 kg avfall per person och år medan vi på Lidingö genererade 514 kg. Har Ert parti några idéer för hur vi på Lidingö skall minska vår avfallsgenerering? Anser Ni att det räcker att stadens verksamheter källsorterar eller vill Ni involvera oss andra på ett mer konkret sätt?

Centerpartiet vill göra det lättare att återvinna! Vi vill ha fastighetsnära insamling av fler fraktioner än idag. Vi menar att pappersförpackningar och platsförpackningar kan hämtas direkt vid dörren. Det finns flera tänkbara system som optisk sortering, färgade påsar eller soptunnor med flera olika fack. Vi vill att Sörab ska sätta ner foten och investera i nytt system för att öka andelen återvunnet material så vi kan minska det avfall som förbränns. Vi ser också möjlighet med avfallskvarnar i nybyggda områden som Högsätra och där samla slammet i tankar för produktion av biogas.

- Lidingö stad arbetar med att fasa ut onödiga kemikalier, inledningsvis med särskilt fokus på förskolan. Kan Ert parti tänka sig andra miljökrav som skall beaktas i den kemikaliehandlingsplan som har påbörjats? Kunskap och delaktighet Lidingö stad skall ha "en så liten miljöpåverkan som möjligt" och ge oss andra förutsättningar för kloka miljöval". För att verkligen se att denna miljöpåverkan minskar bör man också skapa en bild av hur stor förvaltningens miljöpåverkan är för närvarande. Anser Ert parti att det är tillräckligt med att

sprida kunskap om hur denna miljöpåverkan skall minska eller behövs mer konkreta styrmedel? En av indikatorerna för kunskap och delaktighet är att man vill ta reda på om vi som bor på ön anser att stadens insatser för att vi skall kunna leva miljövänligt är bra. Tycker Ni att det räcker att vi är nöjda med stadens insatser eller kan Ni tänka Er att kräva mer av oss som bor på ön?

Det är bra med kemikalieplan som också ska inkludera mikroplaster. Vi i Centerpartiet vill inkludera fler i arbetet mot onödiga kemikalier som innebär en onödig risk. Samarbete med Lidingös Näringsliv är ett exempel där kunskapsspridning hos apotek och frisörer t ex kan hjälpa att minska andelen onödiga kemikalier och mikroplaster i samhället.

Staden ska också ställa fler miljö- och klimatkrav i upphandlingar, t ex för mer närodlat och ekologisk mat.

ÖVRIGA FRÅGOR

- Kottlasjön Kottlasjöns roll som både badsjö och grönområde blir allt viktigare för Lidingös invånare. Hur ser Ert parti på Kottlasjöns framtid? Kan Ni tänka Er att skydda området runt sjön mot exploatering och utbyggnad?

Ja, vi sa nej till nybyggen vid Isstacken och vill se utökade naturreservat runt sjön. Vi menar också att vi efter insatserna måste arbeta med inflödet till sjön så att vattenombyte sker för att det ska bli en långsiktig förbättring av Kottlasjöns vattenkvalitet.

Lidingö i Sverige

- Hur ser Ert parti på frågan om regionens tillväxt? Skall Lidingö ta en större del av denna tillväxt genom att bygga mer på ön? Hur ser Ni på utbyggnaden av Lidingö centrum?

Centerpartiet vill utveckla Lidingö varsamt för att bevara våra grönområden och småstadskaraktär. Lidingö är den femte mest tätbefolkade kommunen och tar därmed ett stort ansvar för bostäder i Stockholmsregionen. Lidingö ska inte bli innerstad utan bevara sin unika karaktär av grön och trygg småstad.

- I Naturskyddsföreningens nationella ranking "Sveriges bästa naturvårdskommun" ligger Lidingö på plats nummer 24. Vi fick in svar från 207 av Sveriges 290 kommuner, däribland Lidingö. Det är inte direkt dåligt, men visst vore det väl roligt att hamna ännu högre upp på listan nästa gång? Huddinge ligger i topp. I Huddinge kommun finns mer än tio anställda som ansvarar för naturvård inklusive friluftsliv. Hur ser ert parti på en förstärkning av personalresurserna inom naturvård och friluftsliv.

Vi tycker att vi borde kunna hamna högre. Om det handlar om antal anställda kan vi inte svara på men vill utveckla skötsel och tillgänglighet till vår natur. Idén om ett naturrum kan vara en del i ett sådant förbättringsarbete.